

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 18/412

SAMLET SAKSFREMSTILLING - FOLLDAL KOMMUNES BUDSJETT 2019 OG ØKONOMIPLAN 2019-2022

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
82/18	Formannskapet	22.11.2018
/	Kommunestyret	

Vedlegg:

1. Rådmannens forslag til årsbudsjett 2019 og økonomiplan 2019 – 2022
2. Budsjett 2019, hovedoversikter m.m.
3. Gebyrer og priser – samlet oversikt
4. Forslag til eiendommer fritatt for eiendomsskatt.
5. Budsjett Folldal kirkelige fellesråd 2019, behov for kommunal overføring
6. Investeringer Folldal kirkelige fellesråd, energiprojekt og orgel.
7. Budsjett 2018 for kontroll og tilsynsarbeidet i Folldal kommune med vedlegg
8. Søknad SFG
9. Søknad Turistinformasjon

Melding om vedtak sendes til:

Kontrollutvalg Fjell IKS, Os Kommunehus, 2550 OS I ØSTERDALEN
IKT Fjellregionen IKS, Tynset Kommune, Rådhuset, 2500 TYNSET
Folldal Frivilligsentral, 2580 FOLLDAL
Den norske kirke, Kirkevergen i Folldal, 2580 FOLLDAL
Folldal Frivilligsentral, 2580 FOLLDAL
Midt-Hedmark Brann- og redningsvesen IKS, Kirkevegen 75, 2409 ELVERUM
Stiftelsen Folldal Gruver, Verket, 2580 FOLLDAL
FIAS, Postboks 37, 2540 TOLGA
Fylkesmannen i Hedmark

Andre dokumenter i saken:

1. Rådmannens budsjetttrundskriv 2019 med fremdriftsplan datert 17.07.2018
2. Premievarsel for 2019 og skadestatistikk, datert 09.10.2018
3. Endring i skoleskysstaksten for skoleåret 2018/2019, datert 11.06.2018
4. Prisøkning på vedlikeholdstjenester fra Hospital IT fra 1.1.2019, datert 01.10.2018
5. Søknad om midler 2019, Frivilligsentralen, datert 18.10.2018
6. Høringsdokument investeringsplan 2019 – 2022 FARTT, budsjett 2019, datert 25.06.2018
7. Svar høring budsjett og investeringsplan FARTT, datert 31.08.2018
8. Ettersendelse av kriteriedata for inntektssystemet for kommunene for 2019, datert 07.09.2018

9. Oppsummering fra eiermøte - FIAS, datert 06.11.2018

Saksopplysninger:

I følge kommunelovens § 45 skal kommunestyret selv innen årets utgang vedta budsjett for neste kalenderår. Budsjettet skal vedtas på grunnlag av formannskapetets innstilling, og det skal omfatte hele kommunens virksomhet, være fullstendig, realistisk og i balanse. Budsjettet er en bindende plan for bruk av kommunens midler i 2019. Budsjettet legges frem i tråd med kommunens økonomireglement og vedtas på overordnet nivå på budsjettansvarsområder.

Årsbudsjettet er delt i driftsbudsjett for de løpende utgiftene og inntektene, og et investeringsbudsjett for utgifter og inntekter til formål som ikke er løpende, men av mer varig karakter. Folldal legger «kommunal regnskapsstandard nr. 4» til grunn i forhold til hva som skal føres på driftsbudsjettet og hva som skal føres på investeringsbudsjettet.

Budsjettarbeidet har tatt utgangspunkt i Solberg-regjeringens framlegg til statsbudsjett i Prop. 1 S (2018 – 2019).

Regjeringens budsjettforslag for 2019 innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 2,4 milliarder kroner. Det legges opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter fra 2018 til 2019 på 2,6 milliarder kroner. Veksten i frie inntekter må ses i sammenheng med kommunesektorens merutgifter til befolkningsutviklingen, samt sektorens anslåtte merutgifter til pensjon. Det anslås at den delen av disse utgiftene som må dekkes av frie inntekter utgjør om lag 1,65 milliarder kroner.

Økonomiplanen for 2019 – 2022 legges fram sammen med budsjettet. Det følger av kommunens økonomireglement.

Saksvurdering:

Hovedutfordringene i budsjettet i 2019 er å få et budsjett som er i balanse og samtidig sikrer en dimensjonering og prioritering av tjenestene slik at kommunens hovedmål nås. Endrede brukergrupper av kommunale tjenester, endrede rammebetingelser og krav til kvalitet setter kommunens mulighet for å levere gode tjenester under press.

Budsjettet er utarbeidet etter føringer gitt i økonomiplan for 2018 – 2021. Veksten i kommunens overføringer er på 3,3 %.

Budsjettarbeidet for 2019 startet med en utviklings og økonomikonferanse med kommunestyret, ledere og tillitsvalgte den 14. juni. Innledere på konferansen var bl.a. økonomisjefen og rådgiver Torbjørn Wekre fra Distriktssenteret. Formannskapet og ledergruppa hadde en gjennomgang av forslag til investeringsbudsjettet 27. september. Detaljer i lønnsbudsjettet ble påbegynt parallelt. Kontaktforum for tillitsvalgte hadde møte om budsjettet den 31. oktober. Formannskapet hadde arbeidsmøte om budsjettet den 1. november med gjennomgang av driften til enhetene, og orientering og diskusjon rundt forslag til endringer i budsjettet. I ledermøtet 7. november ble midlertidige rammer for enhetene presentert.

Rådmannens endelige budsjettforslag behandles i formannskapet den 22. november. Formannskapetets forslag legges så ut på høring, og vil bli behandlet i Eldrerådet, Råd for funksjonshemmede og AMU før kommunestyrets endelige behandling 13. desember.

Det er utarbeidet et eget vedlegg som gir oversikt over priser og gebyrer og utvikling fra 2018 - 2019. Mange av disse er sentralt regulert eller regulert via lover og forskrifter, men for noen av prisene og gebyrene er det anledning til å legge inn et politisk skjønn.

Etter at formannskapet fremmer sin innstilling vil budsjettet bli behandlet i AMU og Råd for funksjonshemmede og Eldrerådet.

For å kunne gjennomføre ønskede investeringer i perioden må driftsbudsjettet ytterligere ned. Kommunen er svært sårbar i forhold til uforutsette utgifter eller svingninger i skatteinntektene. I 2019 vil det kreves en streng budsjett disiplin og oppfølging av økonomien. Teknisk beregningsutvalg anbefaler at kommunene bør ha minst 1,75 % av budsjettet til disposisjon.

Endring i rentesats og energikostnader kan fort gi store utslag på driftsresultatet. Andre uforutsette hendelser kan i denne sammenheng være kostnader som er knyttet til lovfestede rettigheter som f. eks. barnevern, økte sosialutgifter eller ressurskrevende pleie og omsorgstjenester. Den demografiske utviklingen følges nøye, og det vil også gi negative utslag for kommunens økonomi hvis det blir ytterligere nedgang i folketallet.

Også i 2019 vil det også bli en grundig vurdering før ledige stillinger lyses ut. Vakanser må påregnes, og enkelte ansatte må regne med endring av arbeidsoppgaver. Det vil fortsatt gjøres en nøye vurdering før vikar blir satt inn ved fravær. En gjennomgang av kommunene administrasjon første halvår vil kunne peke på noen mulige endringer i hvordan kommunen er organisert, og også kunne peke på noen innsparinger på sikt.

Investeringsbudsjettet er det lagt inn med bruttoinvestering kr 10 692 000,- og låneopptak på 8 550 000,- kr.

Økonomiplanen er i motsetning til årsbudsjettet ikke en bindende plan (jmf. kommunelovens § 44 og § 46.1.) Økonomiplanen inngår både i et ettårsperspektiv sammen med årsbudsjett og årsregnskap, og et fireårsperspektiv i kommuneplansystemet med planer på mellomlang og lang sikt. Økonomiplanen skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i hele fireårsperioden.

Endringer i økonomiplanperioden er omtalt under enhetene i hoveddokumentet. Det er også lagt inn en samlet oversikt bakerst i dokumentet.

Innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1.1 Skattøret for 2019 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak. Marginavsetning skatt settes til 12,0 %.

1.2 For eiendomsskatteåret 2019 skal det skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen, jfr. eiendomsskattelova § 2 og § 3 bokstav a. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2019 er 7 promille, jfr. eiendomsskattelova § 11 første ledd.

Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige bosteddelere for skatteåret 2019 er 5,5 promille, jmf. Eiendomsskattelova § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.

1.3 I medhold av eideomsskattelova § 7 bokstav a, fritar kommunestyret følgende eiendommer fra eiendomsskatt i 2019 (det vises til vedlagte liste):

- Eiendommer som tilhører lag og foreninger som idrettslag, bedriftsidrettslag, skytterlag, Røde Kors, turforeninger, vannverk mv.
- Grendahus, bedehus mv.
- Eiendommer som tilhører Tyrilistiftelsen og Stiftelsen Folldal Gruver.
- Fylkeskommunale veier o.l

I medhold av eideomsskattelova § 7 bokstav b, fritar kommunestyret bygninger som er fredet i henhold til kulturminneloven §§ 4 og 15, for eiendomsskatt i 2019. Det vises til vedlagte liste over bygninger som er fredet. Bygninger som eventuelt vil bli fredet i løpet av 2019, kan først fritas for eiendomsskatt i 2020.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen de vedtatte skattevedtektene, jfr. eideomsskattelova § 10.

Eiendomsskatten betales i fire terminer per år med følgende betalingsfrister; 1.4., 1.6., 1.9. og 1.11.

1.4 Årsbudsjettet vedtas med følgende driftshovedtall:

	Årsbudsj.
(Tall i 1000 kr)	2019
Skatt på inntekt og formue	31 826 000
Inntekstutjevning	11 922 000
Rammetilskudd	69 381 000
Eiendomsskatt	4 755 000
Konsesjonskraft	2 000 000
Andre frie inntekter	380 000
Premieavvik	4 032 000
Avskrivninger	7 300 000
Sum frie inntekter	131 595 000
Netto rente og avdragsutgifter	10 227 000
Til fordeling på driftsrammer og disposisjoner	121 368 000
Fordelt til netto driftsrammer	118 970 000
Inndekning av tidligere underskudd	0
Netto avsetn./bruk av avsetn./overf. investering	2 399 000
Balanse	0

1.5 Budsjettet vedtas på overordnet nivå pr enhet:

Tall i 1000 kr	Årsbudsjett 2019
Rådmann	14 239 009
Skole	20 123 816
Barnehage	8 143 463
HRO	45 819 273
NAV	2 839 203

Service og kultur	9 330 380
TLU	11 174 856
Avskrivninger	7 300 000
Fordelt driftsramme	118 970 000

Det delegeres til rådmann å foreta endring av plassering av ulike oppgaver i budsjettet (arter), innenfor hovedrammen, slik at rapporteringen til Folldal kommune blir så oversiktlig og korrekt som mulig. Endret plassering kan gi seg utslag i noe endret ramme for enkelte enheter. Endringene refereres i formannskap og kommunestyret.

1.6 Endring stillinger:

Alle endringer i stillinger skal skje innenfor de rammer som kommunestyret har gitt i budsjettet. Jfr. Delegeringsreglementet, allmenn del (del A), pkt. 10.4

1.7 Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlagt samlet oversikt på priser og gebyrer.

Kommunale avgifter faktureres ut med fire terminer i 2019 med følgende betalingsfrister; 1.april, 1.juni, 1.september og 1.november.

1.8 Gebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing (VARF-området) skal i henhold til forskrift følge selvkostprinsippet slik at overskudd avsettes fond og underskudd dekkes opp igjen senere år.

1.9 Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og tilsynsarbeid i kommunen jf. vedlegg 7 godkjennes.

2 Investering/finansiering

2.1. Investeringer vedtas i henhold til liste i hoveddokumentet side 48 med en bruttoramme på kr 10 692 000,-

Finansiering:

Mva. komp	1 362 000,-
Tilskudd	200 000,-
Fra drift	580 000,-
Låneopptak	8 550 000,-.

3. Diverse

3.1 Fullmakter

Administrasjon får fullmakt til å budsjett justere lønn for lokale forhandlinger 2018, kr 611 000,- til de ansvarene det gjelder. I budsjettet er dette budsjettet sentralt hos rådmann.

3.2 Likviditet

Folldal kommune tar opp kassakreditt for driftsåret 2019 på inntil kroner 5.000.000,-.

4. Økonomiplan

- 1.2. Første avsnitt Enstemmig vedtatt
Andre avsnitt. Øiens forslag fikk 4 stemmer. 3 stemte i mot.
Nytt tredje avsnitt. Enstemmig vedtatt.
- 1.3 Endring tredje avsnitt. Enstemmig vedtatt.
- 1.4 Oppdateres i henhold til øvrig vedtak
- 1.5. Oppdateres i henhold til vedtak under.
Lønn næringssjef. 4 stemmer for 3 stemmer imot. Endringen ble vedtatt.
Nye stillinger. 4 stemte for og 3 stemte mot. Forslaget ble vedtatt.
Stiftelsen Folldal Gruver. 4 stemte for og 3 stemte mot.

Traktorklipper Dalen 4 stemte mot 3 stemte for. Forslaget falt
Vedlikehold veier. Enstemmig vedtatt.
Inndekning økt skatteinngang 50 000,- Enstemmig vedtatt.
Todagerstilbudet i barnehagen tas bort. Enstemmig vedtatt.

- 1.6 Enstemmig vedtatt
 - 1.7 Enstemmig vedtatt
 - 1.8 Enstemmig vedtatt
 - 1.9 Enstemmig vedtatt
 - 2.1 Investering orgel. 4 stemte mot. 3 stemte for. Forslaget falt.
Oppvaskmaskiner omsorgsboliger flyttes til 2019. Enstemmig vedtatt
Prosjekteringsmidler utbygging HRO 300 000,- i 2019. Enstemmig vedtatt
Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt med de endringer som er gjort over.
 - 3.1 Enstemmig vedtatt
 - 3.2. Enstemmig vedtatt
- Nytt pkt 3.3. Økonomiplan skal behandles i vårhalvåret. Enstemmig vedtatt
4. Tiltaket i punkt 15 i hoveddokumentet ang. Folldal Vekst tas ut av tabellen.
4 stemmer for. 3 stemmer mot.
Økonomiplanen vedtas med endringer framkommet i saken.

Samlet budsjett med endringer som er vedtatt ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet 22.11.2018:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1.1 Skattøret for 2019 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
Marginavsetning skatt settes til 12,0 %.

1.2 For eiendomsskatteåret 2019 skal det skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen, jfr.eigedomsskattelova § 2 og § 3 bokstav a. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2019 er 7 promille, jfr.eigedomsskattelova § 11 første ledd.

Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige bostedsdeler for skatteåret 2019 er 5,25 promille, jmf. Eigedomsskattelova § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget fra de tidligere verk/bruk redusert med en sjuendedel i 2019 (overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt).

1.3 I medhold av eigedomsskattelova § 7 bokstav a, fritar kommunestyret følgende

eiendommer fra eiendomsskatt i 2019 (det vises til vedlagte liste):

- Eiendommer som tilhører lag og foreninger som idrettslag, bedriftsidrettslag,
- skytterlag, Røde Kors, turforeninger, vannverk mv.
- Grendahus, bedehus mv.
- Eiendommer som tilhører Tyrilistiftelsen og Stiftelsen Folldal Gruver.
- Fylkeskommunale veier o.l

I medhold av eiendomsskattelova § 7 bokstav b, fritar kommunestyret bygninger som er fredet i henhold til kulturminneloven §§ 4 og 15, for eiendomsskatt i 2019. Det vises til vedlagte liste over bygninger som er fredet. Bygninger som eventuelt vil bli fredet i løpet av 2019, kan først fritas for eiendomsskatt i 2020.

Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen «Vedtekter for eiendomsskatt i Folldal kommune» vedtatt i kommunestyret 17.09.2015. Dette jf eiendomsskatteloven § 10.

Eiendomsskatten betales i fire terminer per år med følgende betalingsfrister; 1.4., 1.6., 1.9. og 1.11.

1.4 Årsbudsjettet vedtas med følgende driftshovedtall:

	Årsbudsj.
(Tall i 1000 kr)	2019
Skatt på inntekt og formue	31 876 000
Inntekstutjevning	11 922 000
Rammetilskudd	69 381 000
Eiendomsskatt	4 605 000
Konsesjonskraft	2 000 000
Andre frie inntekter	380 000
Premieavvik	4 032 000
Avskrivninger	7 300 000
Sum frie inntekter	131 496 000
Netto rente og avdragsutgifter	10 227 000
Til fordeling på driftsrammer og disposisjoner	121 269 000
Fordelt til netto driftsrammer	118 870 000
Inndekning av tidligere underskudd	0
Netto avsetn./bruk av avsetn./overf. investering	2 399 000
Balanse	0

1.5 Budsjettet vedtas på overordnet nivå pr enhet:

Tall i 1000 kr	Årsbudsjett 2019
Rådmann	14 229 009
Skole	20 123 816
Barnehage	8 143 463
HRO	45 679 273

NAV	2 839 203
Service og kultur	9 330 380
TLU	11 224 856
Avskrivninger	7 300 000
Fordelt driftsramme	118 870 000

Det delegeres til rådmann å foreta endring av plassering av ulike oppgaver i budsjettet (arter), innenfor hovedrammen, slik at rapporteringen til Folldal kommune blir så oversiktlig og korrekt som mulig. Endret plassering kan gi seg utslag i noe endret ramme for enkelte enheter. Endringene refereres i formannskap og kommunestyret.

Driftsstøtte fra kommunen

Stiftelsen Folldal Gruver – til formidling: 150 000 – utbetaling av tilskudd skjer etter aksept av Folldal kommunes foreslåtte styrerepresentant som styreleder i Stiftelsen Folldal Gruver. Tilskuddet utbetales etter at valget er foretatt.

1.6 Endring stillinger:

Alle endringer i stillinger skal skje innenfor de rammer som kommunestyret har gitt i budsjettet. Jfr. Delegeringsreglementet, allmenn del (del A), pkt. 10.4

1.7 Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlagt samlet oversikt på priser og gebyrer.

Kommunale avgifter faktureres ut med fire terminer i 2019 med følgende betalingsfrister; 1.april, 1.juni, 1.september og 1.november.

1.8 Gebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing (VARF-området) skal i henhold til forskrift følge selvkostprinsippet slik at overskudd avsettes fond og underskudd dekkes opp igjen senere år.

1.9 Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og tilsynsarbeid i kommunen jf. vedlegg 7 godkjennes.

2 Investering/finansiering

2.1. Investeringer vedtas i henhold til liste i hoveddokumentet side 48 med en bruttoramme på kr 11 380 000,-

Følgende endringer fra hoveddokumentet legges til.

Oppvaskmaskiner i omsorgsboliger flyttes til 2019.

Prosjekteringskostnader ombygging/tilbygg FBSS kr 300 000,-

Finansiering:

Mva. komp	1 500 000,-
Tilskudd	200 000,-
Fra drift	580 000,-
Låneopptak	9 100 000,-

3. Diverse

3.1 Fullmakter

Administrasjon får fullmakt til å budsjett justere lønn for lokale forhandlinger 2018, kr 611 000,- til de ansvarene det gjelder. I budsjettet er dette budsjettert sentralt hos rådmann.

3.2 Likviditet

Folldal kommune tar opp kassakreditt for driftsåret 2019 på inntil kroner 5.000.000,-.

3.3. Økonomiplan for 2020 – 2023 legges fram til behandling i første halvår 2019.

4. Økonomiplan

Tiltaket i punkt 15 i hoveddokumentet ang. Folldal Vekst tas ut av tabellen. Økonomiplanen 2019 – 2022 vedtas med endringer framkommet i saken.

Samlet budsjett med endringer som er vedtatt ble enstemmig vedtatt.